

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Chestiunea politică

Câteva constatări pe marginea unei păreri asupra ultimei alocuții, consistoriale a sf. Părinte al Romei

de prof. AUGUSTIN POPA.

În marea veșnic agitată a vieții publice trebuie să avem vederi limpezi. Se cere aceasta mai ales acum, când viitorul ascunde probleme și frământări grele, iar unii dintre noi par a-și fi pierdut orientarea sigură. Tâlcul ciudat pe care l-a dat păr. N. B. (rlnzeu), în „Sionul Românesc“*) din Lugoj, gândurilor cuprinse în cunoscuta alocuție consistorială a Papei, este potrivit să mărească zăpăceala. De aceea ne simțim datorii a fixa încă odată principiile cari, după a noastră părere, singurele pot călăuzi atitudinea politică a clerului și credincioșilor noștri.

Este limpede, înainte de toate, că trebuie să facem politică. Nu putem lăsa se fim cărmuiți și striviți de alții, fără a cerca să îndrumăm și noi viața publică în alvia dreaptă a dreptății și binelui comun. Această datorie o au în primul rând preoții, fiind ei îndrumătorii credincioșilor în toate privințele. De sigur, idealul este, ca biserica să nu facă politică militantă direct, ci numai indirect: făcând din fiii ei credincioși conștiinți, cari între toate împrejurările să ducă la izbândă gândul creștin și să apere drepturile bisericii. Dar la noi, unde nici părerile politice ale mulțimilor și nici credința lor nu este destul de conștientă, îndrumarea directă venită dela preot este necesară. Firește, prudența pastorală îi va spune fiecăruia metoda cel mai potrivit de a-și cărmui credincioșii fără primejduirea prestigiului preoțesc. De altfel acolo, unde preotul e stăpân deplin pe suflete, unde munca lui înstită a câștigat încrederea tuturor, unde idealismul și desinteresarea lui sunt peste orice bănuială, această primejdie este exclusă. El nici nu trebuie, în acest caz, să facă pe propagandistul. Credincioșii îl urmează de sine, cum florile se îndreaptă după soare.

Este apoi iarăși limpede, „că fiecare are deplină libertate a urma orice program politic, care nu e în contradicție cu legile și orânduiala lui Dumnezeu“. Principiu general, în deobște cunoscut, proclamat de biserică totdeauna. Așa-l prezintă și Papa. El spune, după ce a făcut declarațiile în merit, ca un lucru de sine înțeles, introdus cu un „de altfel“. Nostim e, că păr. N. B. îl găsește nou, foarte important, merit să rezolve direct problema politică a Românilor uniți. Dar când și unde biserica a profesat alte păreri?

În schimb, păr. N. B. uită să sublinieze un

*) »Biruința« delă Cluj a citat greșit: »Scrisul românesc«, în loc de »Sionul românesc«, așa că acum nu mai încapă nici o îndoială asupra persoanei autorului.
N. R.

alt gând, accentuat mult mai stăruitor în pomenita alocuție: *Datoria de-a apăra credința și biserica*. Această datorie o avem în chip deosebit noi Români uniți, amenințați greu în existența noastră, pe care apărându-o facem cu o cale și cea mai bună politică națională. Felul cel mai potrivit de-a asigura drepturile bisericii variază după vremuri și locuri. Papa dă îndrumări generale pentru Franța; noi avem datoria să căutăm cel mai bun drum pentru împrejurările noastre, cari sunt cu totul altele. Cumpănind bine aceste împrejurări, vom ajunge la concluzii nițel deosebite de-ale păr. N. B.

Este evident, că politică nu se poate face azi decât în partide. Va trebui deci și noi ori să alcătuim un partid al nostru, ori să luptăm în cadrele partidelor existente. După părerea noastră este însă prematur și inoportun să înființăm un partid al nostru. Nu suntem destul de pregătiți și, de altă parte, în cadrele marilor partide burgheze de azi, cari se măturisesc păstrătoare ale tradițiilor și cinstitoare de credință, mai mult putem înfăptui decât ca o mică grupare, nevoită a face încontinuu politică de oportunism.

Urmează deci să ne fixăm atitudinea față de actualele partide de guvernământ. Avem două posibilități: *front unic*, cu toții într'un singur partid, ori *ne împrăștiem în toate partidele*, fiecare după preferințele sale. Suntem liberi să alegem drumul cel mai ducător la scop. Păr. N. B. este pentru libera fărâmițare și împrăștiere. Dar de când lumea se știe, că în unire e tăria. Rămânând front unic, *acies bene ordinata*, suntem o forță politică respectabilă. Nu numai pentru numărul voturilor — mai mare și el decât al Sașilor, de pildă — ce-l avem, ci mai ales pentru puterea morală, de atracție și coeziune, ce o reprezintă în mulțime un grup conștient și solidar. Se și cere dela noi, creștini în spiritul catolicismului, această dovadă și pildă de disciplină și unitate. În felul acesta, ne vom putea pretinde cu fruntea ridicată drepturile. — Împrăștiati, vom putea dobândi eventual mai multe favoruri mărunte, locale și personale, mai mult din milă și legături, decât răzimați pe puterea și dreptatea cauzei. Dovadă situația noastră sub actualul regim, de dragul căruia unii fruntași ai noștri au înghițit umiliri neîngăduite, la alegeri și după, fără a putea să ne asigure egalitatea și paritatea înscrise în lege, față de proselitismul oficial ortodox, care se poartă, la minister și în provincie, cu toată puterea.

Rămânând una, avem deplina libertate de-a face politică de oportunism, pactând

totdeauna cu cei dela putere, ori vom prefera o politică de demnitate, stând statornici în în partidul care garantează, cinstit și principial, respectarea drepturilor mari și a aspirațiilor noastre juste. Oportunismul este însă, pentru împrejurările noastre, inoportun. În țara aceasta noi nu suntem străini tolerați, și nici chiar minoritari. Nu cerșim ce e al nostru, ci îl pretindem. Nu vrem privilegii, dar nici milă nu ne trebuie. Deplina libertate și „protecțiunea cea deopotrivă“ ne o asigură și constituția. Atâta cerem. Și vom sta neclintii în partidul care, prin programul și oamenii săi, garantează mai deplin aceste drepturi ale noastre, asigurând în aceeași vreme un adevărat regim de legalitate și cinste pentru țara întreagă. Singur această atitudine fermă, disciplinată, demnă, va stoarce respectul tuturor, va face școală de demnitate și intransigență catolică și va avea puterea de-a asigura drepturi, nu de-a milogi favoruri mici și netrebnice.

Or, între partidele de guvernământ de azi unul singur corespunde așteptărilor noastre: *partidul național-fărănesc*. Articole amănunțite, scrise la timpul său în acest loc, au arătat limpede acest lucru. Nu avem nici un motiv să repetăm, deoarece de atunci până azi situația nu s'a schimbat întru nimic. Mai mult, rămânând statornici în acest partid, în care ne-am simțit bine de atâta vreme, pe care l-am urmat de bună voie, fără nici o îndrumare oficială, avem asigurată mai ușor decât altfel unitatea, care trebuie să rămână suprenul nostru gând călăuzitor. După cum au dovedit din plin ultimele alegeri, poporul e legat de el cu tot sufletul, și ar fi destul de greu și de riscat să cercăm a-l duce în altă tabără acum, când nu s'a schimbat nimic față de trecut. Și dacă nu e prudent și corect să facem acest lucru cu toții, cu atât mai primejdios este să o facă singuraticii desfăcuți din corpul unitar. Gestul lor, oricât l-ar prezenta de „idealist“ și „desinteresat“, va rămâne o simplă desertare, care greu se va putea scăpa de bănuiala unor mici ambiții, ori interese tănuite. Care va fi în acest caz situația preotului în parohie, e ușor de ghicit.

Concluzia: Situația noastră politică este neschimbată. Neschimbată trebuie să rămână și atitudinea noastră: *front unic, politică de principii, demnă și consecventă*, în partidul care ne asigură drepturile mari, vitale.

Pentru școlile Blajului. „Universul“ dela 29 Ianuarie c. are frumoase cuvinte de laudă la adresa fostului profesor Ion Niculescu-Severin, mort de curând într'un sanator din Viena, care întreaga sa avere și-a testat-o spre scopuri culturale.

Aflăm de aici, că acest inimos dascăl, care — cum era și firesc — s'a gândit înainte de toate la tovarășii săi din Turnu-Severin, apoi la facultatea de științe care l-a crescut și la „Casa școlilor“ întregului neam, nu și-a uitat

nici de școlile Blajului, pe cari a avut ocazie să le cunoască la niște serbări de 3/15 Maiu. Pentru cărți, cari să se împartă elevilor dela toate școlile noastre, a lăsat mitropoliei un fond, a cărui mărime încă nu o cunoaștem, iar școlii normale — al cărei director l-a găzduit în timpul cât a stat la Blaj — i-a lăsat biblioteca sa dela Severin. Și aceasta „drept recunoștință din partea unui regășean pentru lumina revărsată de Blaj asupra întreg neamului românesc“.

Am subliniat anume cuvintele din urmă, luate, se pare, chiar din testamentul regretatului profesor, fiindcă decât orice sumă de bani, ori număr de cărți, mai mult prețuiește pentru noi această recunoaștere a vrednicilor unui trecut, din care se inspiră întreaga noastră muncă de azi. Și dacă „Universul“ îl pune drept pildă pentru gândul de-a-și fi lăsat averea spre scopurile arătate, noi dorim ca el să fie o pildă de imitat și sub respectul sentimentelor sale față de Blaj.

Fie-i memoria binecuvântată.

In jurul problemei românismului din Iugoslavia. La 31 Ianuarie c. era să se întrunească, la Timișoara, o conferință româno-iugoslavă, în care să se ia măsuri potrivite pentru garantarea libertății culturale (bisericești și școlare) a celor peste 300.000 Români din Iugoslavia. Nenorocul nostru — ori mai curând calculul și dorința de trăgănare a vecinilor sârbi — a făcut însă, ca o nouă criză de guvern, venită la timp, să amâne această conferință pentru... timpuri mai bune. Fixată întâiu pe 2 Decembrie 1926, când se putea ținea, conferința a fost amânata de Sârbi pe 9 Decembrie, când apoi iar a fost o criză de guvern, din pricina căreia a trebuit să se amâne, exact ca acum: „sine die“. Și bun e Domnul, dacă la proximal termin ce se va fixa, nu vom avea acolo o nouă criză de guvern și de... amânare.

Da, pentru că șovinismul sârbesc, dublat de fanatismul ortodoxiei panslave, nici nu vrea să audă de concesiuni culturale pe seama Românilor, pe cari vrea să-i înghită cu totul. Obișnuți înainte de războiu cu un tratament

aproape barbar față de alte neamuri, „aliații“ noștri de azi nu pot concepe cum să vină azi, după înfăptuirea idealului național, și să dea drepturi „omenești“ nu numai Românilor din Banatul sârbesc, cari le cer cu insistență, ci și celor din Macedonia, ba până și celor peste 200.000 de „selavi“ din Valea Timocului, cari au și uitat că ar putea să-și dorească o soartă mai românească. Mai adăugând apoi la acest gând și nebunia ce poate să-i vină prin ascendentul, fatal pentru noi, de-a-i avea în mână și prin ortodoxia tot atât de „națională“ ca și la noi, va trebui să înțelegem cu timpul, că nu pe temeiul unor pertractări impuse de forurile internaționale dela Geneva se va putea ajunge la salvarea elementului românesc din Iugoslavia.

Altul este drumul — singurul cu scop —, pe care se poate ajunge la scoaterea acelor frați ai noștri de sub influența nefastă a Sârbilor. Este trecerea lor la catolicism, este *unirea lor cu biserica Romei*, care redând bisericilor graiul românesc va putea trezi, chiar și în cei din Valea Timocului, din nou conștiința aproape pierdută a românității lor mântuitoare.

... Dar pentru a afișa acest drum se cere o conștiință ceva mai românească, decât aceea a ortodoxismului lărmuitor, al cărui orgoliu i-a strâmtat vederea prea mult, decât să-l poată vedea și cunoaște.

Pentru unirea bisericilor creștine. La 18 Ianuarie c. s'a prăznuit, cu mare solemnitate, întâiul hram (sf. Atanasie cel mare) al noiei facultăți de teologie ortodoxă „Petru Movila“ din Chișinăul Basarabiei.

Din prilejul acesta, ziarul „România nouă“ de acolo publică un interesant articol, cuprinzând frumoase gânduri referitoare la unirea bisericilor, semnat de profesorul E. Lesnic. Măncând din voința Mântuitorului de-a avea „o singură turmă și un singur păstor“, autorul detestă fatala desbinare dintre bisericile creștine și subliniind spiritul nou și mai avansat, care caracterizează pe profesorii dela noua facultate de teologie a ortodoxiei române, crede că această facultate va fi un puternic

pivot al gândului de unire, pentru care trebuie să se lucreze insistent și cu toată sinceritatea. Trăsând întâiu temeiurile pe cari s'ar putea ajunge la realizarea acestui frumos ideal — și autorul preconisează pe acelea ale lui Vladimir S. Soloviev —, va trebui să se facă întâiu o largă și cuminte educație a masselor, fără de care este esclusă (cum a dovedit-o din greu chestia calendarului) orice încercare de unire. Iar aceasta nu se poate decât prin un cler luminat, pregătit anume în această direcție. Și autorul schițează un întreg program despre felul cum crede că ar trebui îndrumată această pregătire.

Este o mișcare, dela a cărei bună îndrumare poate să vină mult bine. Vom urmări-o deci cu toată atenția.

Săptămâna politică.

Ultima săptămână a politicii interne a avut ca punct central *actul dela 4 Ianuarie 1926*, care va domina încă mult timp preocupările oamenilor noștri politici. Și e firesc. Chestiunea dinastică este incontestabil o bază din cele mai sigure ale consolidării noastre și astfel rezolvarea ei norocoasă, care să asigure pacea și liniștea țării, este o datorie elementară a celor ce îndrumă mersul treburilor publice. Ca cea mai însemnată dintre problemele actuale ale vieții noastre de stat, ea trebuie studiată de toate punctele de vedere, fiind o elementară datorie ca, peste orice considerații de partid, toată lumea să se oprească la cea mai bună soluție.

— Cum însă găsirea acestei soluții nu este ușoară, *părerile sunt împărțite*, dar pot fi reduse fără nici o greutate la două. Una, a liberalilor — cari au prezidat actul dela 4 Ianuarie — și, se pare, și a guvernului, de-a se menține în întregime aranjamentul făcut, iar a doua a partidului național-țărănesc și a partizanilor dlui N. Iorga, de-a se face, pe cale legală, o revizuire a acelu act, în sensul restabilirii succesiunii dinastice în forma ei anterioară.

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Un document.

Din vorbirea dela Senat a Preasfințitului Iuliu al Gherlei, în chestia faimoasei ordonanțe a dlui Goldiș. *)

I.

P. S. S. EPISCOPUL GHERLEI: ... D. ministru al cultelor în cursul cuvântării sale ne-a făcut un fin reproș nouă prelaților, că n'am

*) După afirmațiile surprinzătoare din retractarea dela 15 Ianuarie c. a dlui ministru Goldiș — de cari ne-am ocupat în numărul dela 22 Ianuarie —, socotim deosebit de binevenită vorbirea ținută în cauză la Senat de P. S. S. episcopul Gherlei, publicată abia acum de curând în numărul dela 23 Ianuarie a „Monitorului Oficial“. Ea aruncă o vie lumină asupra întregii probleme, fiind în aceeași vreme o dovadă hotărâtoare a adevăratelor intenții avute de d. ministru Goldiș, cari nici pe departe nu erau îndreptate spre soluția cuprinsă în declarațiile sale de retractare postumă: o adevărată surpriză pentru toată lumea de bunăcredință. Preasfințitul Gherlei arată, cu amănunte bogate și deosebit de interesante, toate fazele prin cari a trecut această chestiune, spulberând, pentru orice om nepreocupat, odată pentru totdeauna, acuza gratuită a dlui Goldiș, că decizia sa ar fi fost rău înțeleasă și chiar răstălmăcită. Este deci un document din cele mai prețioase, pe care — cu tot inconvenientul de a nu-l putea da, din lipsă de spațiu decât în 3 numeri consecutivi — îl publicăm în întregime, omițând numai parte de introducere care privește alte chestiuni. N. R.

așteptat răspunsul dsale, ci am alergat și la d. prim-ministru, turburând chiar liniștea Maieștății Sale Regelui, care se află în durerile boalei. Eu voiu încerca să vă arăt, dlor senatori, că aceste „alergări“, ale noastre, au fost justificate, că îngrijorarea noastră a fost întemeiată și că, prin urmare, n'am meritat întru nimic acel fin reproș că ne-am pripit.

În această chestiune de o covârșitoare importanță, noi ne-am prezentat înaintea dsale în număr de 3, însoțiți chiar de deputați și de senatori. Înainte de ce ieșise circulara, deciziunea cu No. 49838, înainte de ce ieșise din minister această circulară, auzind însă că este pe cale să iasă, rugând pe d. ministru să ne lămurească, că întrucât de fapt, s'ar intenționa să se revizuiască toate parohiile existente, pentru ca să li-se aplice prevederile cuprinse în art. 29 și 30 din statutul legii de organizare a bisericii ortodoxe, să revină asupra lucrului acesta, să nu dea drumul deciziunii care a făcut, dlor senatori — cari n'ați putut lua cunoștință de acest lucru, nici din interpelare, nici din răspunsul dlui ministru și nici din replica dată din partea dlui senator interpelator —, care deciziune a făcut, că astăzi în aceste zile, înainte de sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, astăzi în anul 1926, dacă s'a dat urmare îndrumărilor primite dela minister, în urma acelei deciziuni, astăzi se face conscrierea tuturor suflitelor din România-Mare, de orice biserică s'ar ține ele, D. ministru nu ne-a dat cuvântul

liniștitor. D. ministru ne-a spus că este de părere, că devenind vacantă o parohie este ca și când s'ar desființa și ar fi a se înființa din nou.

Aici în Senat n'a mai spus acest cuvânt, dar nici aici n'am primit cuvântul liniștitor.

Și iată, dlor senatori, este de datoria noastră ca să ne spunem cuvântul, și eu, ca reprezentant al bisericii românești unite, în numele episcopatului întreg, voiu cerca să vă arăt de unde se naște această neliniște între credincioșii noștri, între preoții noștri.

Eu cred, că trebuie să fie aceeași neliniște și a spus-o d. ministru fiindcă eu nu știu, căci noi urmăm cărarea noastră și fiecare biserică are reprezentații săi în Senat, dar zice că și celelalte biserici minoritare sunt îngrijorate. Și aceasta o cred. D. ministru și-a exprimat mirarea cum de vin ceilalți, ca să se neliniștească și să protesteze, iar biserica ortodoxă nu se neliniștește și nu protestează. Cum de vin alții să o apere!?

Să se apere biserica ortodoxă pe sine și fiecare să se apere pe sine, spunea d. ministru cu alte cuvinte.

Dlor senatori, eu încă mă mir de acest lucru și vă mărturisesc că nu aflu altă explicație decât aceea prevedere a art. 1 din deciziune, unde spune că ministerul în cazul de specială gravitate; cam acestea sunt cuvintele din deciziune, mai precis „pentru cazuri bine motivate și în mod excepțional, ministerul poate

Știri mărunte.

— In vederea acestei revizuirii — ale cărei amănunte nu pot fi aduse în publicitate —, partidul prezidat de d. Maniu a preconizat *necesitatea unui nou consiliu de coroană*, ducând ideea acestuia chiar în fața parlamentului, pentru a provoca pe această cale o ieșire a guvernului din rezerva, pe care și-a impus-o în această chestiune. Urmărea a fost, că guvernul s'a declarat fâțiș pentru menținerea statului-quo, punând cele mai aspre sancțiuni în vederea celor ce vor îndrăzni să nesocotească aranjamentul făcut la 4 Ianuarie 1926.

— Forma, în care s'a anunțat, din partea dlui general Averescu, această părere a guvernului a fost de-o strășnicie adevărat militară, ajungându-se până la *impiedecarea dlui Maniu de-a răspunde în chestiune*. Că ce va urma de aici, vom vedea, dar atâta e sigur, că din moment ce chestiunea există și boala M. Sale Regelui îi imprimă o actualitate acută, ea nu va putea fi scoasă din preocupările partidelor politice.

— Din politica externă înregistrăm *două crize de guvern*, în Germania și Jugoslavia, care ambele s'au sfârșit prin compromisuri de-onașă reacționară. Se dă însă ca sigur, că aceste aranjamente nu pot să dureze prea mult, trebuind să se ajungă în ambele țări la o nouă consultare a masselor populare.

— Mai important decât aceste schimbări de regim, este un *conflict între China și Anglia*, care nu-i eschis să ducă la un războiu, ale cărui proporții și urmări sunt cu adevărat incalculabile. Necazul s'a pornit din anumite concesiuni engleze din China, pe care revoluționarii naționaliști ai Chinei — instigați, afirmative, din partea Sovietelor — nu vreau să le mai recunoască.

Ajutoare pentru preoții deficienți, văduvele și orfanii de preoți. Ca ajutor extraordinar pe 1926 s'a asumat de la On. minister al cultelor câte 1200 Lei pentru preoții deficienți, câte 1000 Lei văduvelor de preot, câte 800 Lei orfanilor de ambii părinți, iar minorilor câte 400 Lei. Sumele se pot ridica în Blaj dela Adm. centrală capitulară.

subvenționa parohii și sub numărul arătat de familii". Dacă am parohii cu un număr sub 200 de familii, adică sub 1000 de suflete la sate, și sub 400 de familii, adică sub 2000 de suflete la orașe, se poate face excepție în cazurile prevăzute mai sus. Poate această dispoziție de-a putea face excepțiuni, îi liniștește pe înalții prelați ai bisericii ortodoxe, se poate, eu nu întru în discuție cu conștiința răspunderii pe care o au înalții prelați. Ei, fără îndoială știu cece fac și pot să fie liniștiți, însă să-mi dea voie să spun, că dacă acea deciziune a ministerului ar rămâne în picioare nu știu cât timp ar putea să fie menținută, pentru că nu cunosc punctul, când țara noastră ar ajunge acolo unde au ajuns alte țări; ar putea să vină vreme, când ministrul cultelor să nu voiască să facă nici o excepțiune și atunci ar fi rău de tot pentru toți, dar și pentru biserica ortodoxă.

D. ministru cita exemplul bisericii catolice din Franța, unde spunea că nu protestează nimeni pentru că nu primesc nici un ban dela stat și acolo s'a făcut chiar separațiunea bisericească de stat. Dar cât a protestat biserica din Franța!? Dar ce durere nu a pătruns sufletele franceze?! Și, bine zice d. ministru, sufletul francez este acolo unde este biserica catolică, și nu în guvernele care se precipită, socialist și de extremă stângă, dar eu nu ating această latură a chestiunii. Zicea însă d. ministru al cultelor, că nimeni nu a protestat. Sufletul francez știe cât s'a protestat, cât s'a

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu termenul de 28 Februarie c., concurs la parohiile *Bădeni* (Bagin, prot. Arieș), *Ighiu* și *Intregalde* (prot. Alba-Iulia).

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj publică, cu termenul de 1 Martie, concurs la parohiile *Ponor* și *Petromani*.

Aniversara încoronării sf. Părinte al Romei. Ultimul cercular arhidiecezan publică în cauză următoarele: »In 12 Februarie 1927 se împlinesc 5 ani dela încoronarea Sanctității Sale Pius al XI-lea de cap al bisericii. Din acest prilej dispunem, ca în toate parohiile arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș în Dumineca de 13 Februarie, care urmează imediat după 12 Februarie, după sf. liturghie să se cânte Doxologia cea mare și să se țină o predică despre Papa. Dragostea preoților noștri față de sf. Scaun al Romei, care ne-a încărcat cu atâtea binefaceri sufletești și trupești, va ști să trezească în sufletul credincioșilor noștri alipirea față de Roma, leagănul nostru după sânge, credință și lumină».

Locale. Dumineca a viitoare, Vameșului și Fariseului și aniversara încoronării papale, va predica în catedrală pâr. *Dr. Ioan Coltor*, canonic mitropolitan.

— Tradiționala serbare de »Trei sfinți« a școlilor Blajului, s'a restrâns anul acesta la *ședința festivă a cercului literar a elevilor dela liceul de băieți*, dar programul bogat și deosebit de bine executat al acesteia a compensat lipsa »balului filantropic«, interzis din partea autorității școlare de stat. Alături de reușitele declamări, făcute în toate limbile cari se propun la liceu, și o bună disertație a președintelui cercului literar despre mitropolitul Ioan Vancea. S'a impus cu deosebire progresul făcut de elevi pe terenul muzicii, conduse de profesorul H. Heltman. În numele I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit, a vorbit, la sfârșit, Mgr. Dr. Ambroziu Chiețanu, vicarul mitropoliei.

— Ministerul sănătății publice se ocupă mai nou foarte serios cu ideea de-a da Blajului

plâns, câte frământări l-au chinuit. Și Franța a trecut, dlor, peste această vivisecțiune, pentru că era Franța, dar să mă credeți pe mine: Noi nu suntem la acel punct de dezvoltare, ca să suportăm această vivisecțiune și nici nu o dorește nimeni. Astăzi nu o dorește nimeni, peste zece ani nu o știm, peste 20 de ani cu atât mai puțin o știm, câți vor fi care să o dorească.

A scoate ca ieri preoții din slujba lor nativă de a face instrucția religioasă în școlile primare, a deschide azi prin deciziunea de față posibilitatea de-a desființa mii de parohii, îmbrăcând cu putere discrețională, ministrul în această materie de covârșitoare importanță pentru viața bisericii, este a pregăti calea pentru această vivisecțiune.

Iar dacă acei cari o vor dori-o peste 20, 30, 40 de ani, vor afla calea în întregime pregătită a legilor de aplicare a intențiunilor, cu bună credință, că se urmărește un scop bun, cu atât mai ușor le va fi punerea în aplicare a gândurilor lor, cari nu sunt cele bune pentru neam și pentru țară.

Dlor senatori, adeseori se pomenește Franța, care nouă ne este atât de aproape de suflet, care noi în cele culturale o urmăm cu atât drag. Franța a putut face acest lucru. Franța în 1921, deci după războiu, prin actualul ministru de externe d. Briand, a luat din nou legăturile cu Roma, a înființat din nou ambasada la Vatican și la discuțiunea asupra

o baie publică. Este un gând din cele mai bune, pentru care orașul nu-i iertat să se retragă dela nici o jertfă. Dar să se facă un lucru cinstit.

Anunț literar. Meditațiile pâr. iezeit P. VERCRUSSE traduse de Preasfințitul *Alexandru al Lugojului* se aranjează acum sub tipar din partea reuniunii de misiuni a acelei eparhii. Ele se vor tipări în 2 volume, de câte peste 600 pagini fiecare. Prețul întregii lucrări, broșate, face Lei 280 pentru toți cari se prenotează de pe acum. — Meditațiile cuprind întreagă viața Domnului nostru Isus Hristos, împărțită pe anul bisericesc, așa că pot fi de cel mai mare folos și pentru predicarea cuvântului dumnezeesc. Indemnăm deci cu tot dinadinsul pe toți cititorii noștri, să comande cât mai neîntârziat această prețioasă lucrare, trimițând deodată, măcar în parte, și prețul ei, fiindcă întreagă întreprinderea razimă mai mult pe aceste avansuri.

Manuale pentru învățământul muncitoresc. Spre a putea avea manualele de lipsă, ministerul muncii a instituit de curând un concurs cu premii pentru obiectele cele mai importante în pregătirea profesională a muncitorilor. Premiile se vor decerne: 20 mii pentru l. română; 10 mii pentru istorie și geografie; 5 mii pentru educația civică; 15 mii pentru aritmetică și geometrie; 20 mii pentru desen; 16 mii pentru tehnologie; 10 mii pentru fizică și chimie, și 5000 pentru mecanică. — Manuscrisele sunt a se prezenta, cel mai târziu la 1 Iunie c., la direcția învățământului muncitoresc dela numitul minister. Se acceptă și lucrări apărute în ultimii doi ani. Premiile se vor decerne la 1 Septembrie c.

O jumătate de veac dela războiul pentru independență. La 30 Aprilie c. se împlinesc 50 ani dela declararea războiului românoturc, care ne-a adus independența atât de binefăcătoare. Din acest prilej se vor aranja festivități naționale de întâiul rang și partidul liberal a și anunțat o întreagă serie de conferințe, în cadrele »Universității libere« din București, asupra acestei aniversări. Mai mult. Partidul acesta ține cu orice preț, ca tot el să poată prezida și serbările oficiale, dar situația politică nu prea pare a-i oferi șanse de izbânbă.

proiectului de buget, d. ministru Briand, când a reînființat legăturile cu Roma, pentru a motiva înscrierea în buget a sumelor necesare pentru susținerea acestor legături, a spus: »Dlor senatori, mă dispensez de a vă motiva mai pe larg necesitatea reînființării ambasadei pe lângă Vatican, căci este la cuprinsul tuturor, că Franța nu poate lipsi de acolo, unde toate puterile morale conversează pentru a da îndreptări omenirii« (Aplause). Cam acestea i-au fost cuvintele. Franța poate face acest lucru și vă este cunoscut faptul, că atunci când a venit prim-ministru Herriot, cu alte idei, cu alte gânduri, cu alte lumini, a voit să ștergă din nou cece înființase Briand în 1921 și să mă credeți, căci am urmărit cu atenție, îndată ce s'a pus chestiunea din partea dlui Herriot, el a picat pe această chestiune. Aceasta este edificator, ca un exemplu pe care trebuie să-l cunoaștem. Știți pentru ce a picat guvernul Herriot? Pentru că ministrul instrucțiunii a reintegrat în oficiu pe un învățător rural, care a colaborat în decursul ocupațiunii germane la »Gazette des Ardennes«. Când a fost interpelat, s'a plâns că a fost surprins de această chestiune, dar o face chestiune de cabinet, și s'a propus să se ștergă din bugetul ministerului instrucțiunii 100 de franci. Senatul a votat ștergerea a 100 de franci și atunci primul-ministru și-a dat demisia. În fond însă a fost altceva. La exemplul Franței să nu ne provocăm, pentru că Franța a trecut peste ace-

Noul tarif pe C. F. R. s'a amânat iarăși, fiindcă afirmative calculul făcut pe baza ce s'a anunțat n'ar fi adus o remediare a crizei provocate de scumpirea exorbitantă dela 15 Sept. 1926. Lucrurile sunt acum din nou în studiu și să sperăm ea măcar la proxima anunțare a schimbării tarifului nu va trebui să se vină cu o nouă prorogare.

† **Păr. Gavrilă Bonoșan**, preot în Biertan (arhidieceză), s'a stins la 25 Ianuarie c. în anul 51 al vieții și 4 al preoției sale cinstitute. — Odihnească în pace!

† **Eugen I. Băltariu**, fiul notarului public din Aiud, și elev de cl. IV liceală, s'a stins la 31 Ianuarie c. în anul 14 al etății. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“.

P. Vălioara. La concursul pentru primirea la cursul de cantori au să se prezinte personal toți concurenții, fiindcă aprecierea glasului nu se poate face decât la cei prezenți. Lucrul acesta se va face în zilele de 13 și 14 Martie, începând cu orele 3 după masă. Cei primiți vor avea să plătească o sumă de 400 Lei, ca taxă de curs.

„Telegrafal Român“. Sibiu. Citind șirele publicate în numărul DV. dela 18 Ianuarie c. sub titlul: „Uneltiri de-ale unițiilor“, ne-am zis, că situația ortodoxiei dela București — un sat lângă Brad, jud. Hunedoara — trebuie să fie deosebit de precară, pentru că să puteți scrie, că: „scopul de-a produce desbinarea (parohiei) în două tabere e pe cale de-a se realiza în toată forma, în urma demersurilor dela Lugoj“. În locul reclamei aproape permanente, vestite de ani cu toba cea mare, că uniții își părăsesc legea, că „sate întregi ale unițiilor (sic!) revin la legea strămoșească“, și altele asemenea, ați, ajuns, iată, la strigătul de alarmă, că „lupul“ unit dela Lugoj a sărit peste gardul stricat al turmei nepăzite dela București și că „e pe cale“ să „o mănânce“ pe jumătate. — Trecerea aceasta aproape bruscă dela dangătul clopotelor de mare jubileu, la actualele sirene de alarmă (un fel de clopot tras într'o dungă), este deosebit de semnificativă. Și dacă lucrul se va adevăra, cum o dorim din tot sufletul, și dacă „făranul“ ortodox Ioan Dămian se va preoți la Lugoj, ducând apoi la unire cu Roma tot București-ul, va trezi sperăm, și în mintea Dvoastră câteva reflexii, cari să Vă potolească definitiv nervii surescitați de proclamarea îngâmfată a luptei „neodihnite“, care — după cum vedem — e pe cale să se odihnească de-abinele... în răsul lumii întregi. — Atât deocamdată, dar Vă promitem, că vom urmări chestia dela București foarte deaproape, căutând a Vă răspunde și la întrebarea atât de nostimă, cuprinsă în vorbele: „Cine este dar celce atacă?“

Dr. B. Cluj. Oricât Vi-s'ar părea de curios și aproape de necrezut, autorul articolului „Gânduri ortodoxe“ din numărul ultim, este un veritabil preot ortodox, căruia dacă nu-i dăm și numele, este numai pen-

stea și Franța putea să revină. Ea poate să facă mai mult.

Dior, când a trecut în anul 1920 pe aici cardinalul Dubois și a fost găzduit la palatul regal, s'au ținut atunci cuvântări la legațiunea franceză, unde îl însoțiam și noi episcopii. Și atunci, ministrul Franței a binecuvântat pe cardinalul care împlinise o misiune în Orient, în numele țării sale și spunea:

„Maiestatea Sa cu ospitalitatea tradițională a poporului român, arătând dragostea care leagă popoarele acestea, V'a oferit ospitalitatea în palatul regal. Altminteri, legațiunea Franței primea pe Eminența Voastră acasă“.

Și știți ce mi-a spus episcopul care ședea lângă mine? „Monsenior, nu este interesant? Eminența sa cardinalul, care este arhiepiscop al Parisului, când a fost episcop în Verdun, a fost scos cu jandarmii din palatul arhiepiscopal. Și astăzi, ce schimbare a vremii? Astăzi, înaltul prelat împlinește în numele Franței o misiune oficială în Orient și primește onorurile poporului său“.

Iată un popor atât de mare, atât de puternic, cum și noi dorim ca al nostru să fie, mergând înainte pe cărările progresului, spre mai multă înflorire, spre mai multă putere, dar pe aceste cărări trebuie să-l întărim cu religiuinea părinților și a strămoșilor lui; aceasta îl va susține. (Aplause).

tru a-l scuti de mizeriile ce i-s'ar face și de cari pare a nu fi cu totul scutit nici în felul acesta. Dar omul pare a fi hotărât și dacă pentru convingeri, pe cari nime nu va putea să-i impute că le-a supt dela Unguri, va fi să îndure șicane, ne putem trezi că are să vină în tabera noastră, cu satul întreg, un sat frumos din Oltenia. După simbolica mișcare dela „București“, o atare cucerire în mijlocul Munteniei ar deschide într'adevăr perspective din cele mai mărețe pentru biserică noastră.

C. Ceheiu. Mulțumindu-Vă pentru interesul ce ne purtați, Vă avizăm că am primit suma de 900 Lei, abonament pe jumătatea a doua anului trecut dela parohiile: Ceheiu, Săg, Fizeș, Valcăul de jos, Valcăul de sus, Iaz, Plopiș, Drighiu, Halmosd și Nușfalău.

M. Cheș. Am primit 400 Lei, din care sumă 70 Lei i-am transpus la „U. P.“, iar restul a rămas în contul abonamentului la ziarul nostru, achitat fiind până la 31 Dec. 1927.

Parohia gr.-cat. Vezendiu. Am primit 180 Lei. Pentru completarea abonamentului pe anul curent, Vă rugăm mai trimiteți încă 20 Lei.

Ș. Giurtelecul Hododului. Vă avizăm, că am primit suma de 330 Lei. Achitat până la 31 Dec. 1926.

Parohia gr.-cat. Cristolț. Am primit abonamentul pe anul trecut. Adresa am corectat-o.

B. Frunzeni. Primit 380 Lei. Achitat până la 31 Dec. 1927.

R. Mititeiu. Chităm primirea sumei de Lei 180.

P. Părul. Confirmăm primirea sumei de Lei 180.

M. Inău. Chităm primirea sumei de Lei 300.

V. Aiud. Am primit abonamentul pe 1/2 an.

Fiecare sat intră în legătură cu lumea toată...

Totuși mai sunt descoperirile științei. Căci iată satul în care trăiesc eu, în care mă plictisesc în lungile zile de iarnă: — printr'o mică mașinărie, un aparat radiofonic intră în legătură cu lumea largă, pot auzi vesti bune din București, Viena, Paris, Londra, Milano, Berlin, pot auzi conferințe îndrumătoare, concerte minunate, opere mari. Toate acestea cu'n aparat radiofonic.

Iată de ce atâția, preoți, proprietari de pământ, primar notar, și-au cumpărat câte un aparat radiofonic, fiindcă e cel mai bun mijloc de petrecere în comună, și totdeauna auzi lucruri mereu noi, frumoase și încântătoare.

Cereți lămuriri cum să comandați un aparat radiofonic, dela firma TUNGSRAM S. A. de electricitate Cluj. Calea Regele Ferdinand 127, (Telefon 201) (667) 2-2

„Nunta Mărioarei“

tragedie, cu subiect luat din viața poporului dela sate. □ □ □

Dând acum la tipar această piesă teatrală, ca să mă pot orienta asupra numărului de exemplare, rog pe dd., cari doresc să o aibă să mă avizeze cu întoarcerea poștei.

Lucrarea va avea circa 50 pagini format mare, hârtie velina și coperta, colorată. Prețul 50 Lei, prin ramburs 65.

Măgărel (p. Bârghiș, jud. Târnava mare), la 4 Februarie 1927.

EMANOIL SUCIU,

învățător dirigent.

(667) 1-1

CULTIVATORII DE VII

și toți cei cari doresc să-și facă vie, să ceară cu toată încrederea altoi dela

FUNDAȚIUNEA LADAY

din Petrisat, lângă Blaj.

(245) 3-6

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material
Turnătorie de fier și metal

30-2 (120)

Primește orice comande pentru turnat după model sau după obiecte, piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucata.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote la biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 23-52

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslăvacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale etc., precum și odăjdii bisericesti: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 1-52

